N°. 10. 1836.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Woensdag 13 *Januarij.*

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 9den Januarij.

Het adres van antwoord door de commissie der kamer van afgevaardigde ontworpen, is mede in vele opzigten een weerklank van 's konings aanspraak, waarbij men echter op enkele punten niet meer nader heeft aangedrongen. De Poolsche kwestie, die dezer dagen het onderwerp van vele gesprekken was, is niet aangeroerd, doch men heeft in 't algemeen op den voorgrond gesteld, dat de naauwe verbindtenis met Groot-Brittannien eenen waarborg oplevert voor het behoud van den vrede, en de handhaving verzekert der regten bij de traktaten toegekend, wier uitvoering met het evenwigt in Europa in onmiddellijk verband staat," ten aanzien van het verschil met de Vereenigde Staten heeft men de kamer der pairs nagezegd, " dat de verklaringen vervat in eene onlangs bekend geworden akte, hoop gaven, dat deze zaak op eene voor beide natien eervolle wijze zou worden bijgelegd." Voorts vondt bij het ontwerp wel bijzonder op bezuiniging in de uitgaven van den staat aangedrongen, als het eenige middel om het evenwigt te herstellen, en heeft men eindelijk onderscheidene wettelijke voordragten aangeweven, die men bij voorkeur in aandachtige overweging zoude nemen, en waaromtrent de Koning zich in zijne aanspraak slechts in algemeen had uitgelaten. Daartoe behooren de wetten op de gemeente-besturen, op de ministeriele verantwoordelijkheid, op het onderwijs, enz.

— Het hof der Pairs heeft heden eenige voortvlugtige deelgenooten aan den opstand van April tot verschillende straffen veroordeeld, en voorts de debatten geopend over de zoogenaamde categorie van Parijs.

— Men heeft heden berigten uit Madrid van den 3den dezer, volgens welke de kamer van afgevaardigden den volgenden dag de discussien over [illegible] het financieel ontwerp dat door haar werd aangenomen, en waarbij aan het ministerie eene genoegzaam onbeperkte magt wordt toegekend, in de kamer der Proceres veel tegenstand zoude vinden. — De Minister van oorlog werd den 5den te Madrid teruggewacht.

Aan de grenzen liep voor een paar dagen het gerucht, dat de karlisten in Katalonien een belangrijk voordeel hadden behaald, en dat ook in Asturien hunne benden de overhand begonnen te krijgen. Het een en ander echter schijnt nadere bevestiging te verdienen.

— Heden (9 *Januarij*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. 108,60; 3 pCt. 81,20; Napelsche renten 98,50; Spanje *Ardoin*, 50¾; Differed 18⅞; Passieve 16⅝; Kon. L. 40¼; 3 pCt 23½; Perpet. 40⅝; Cortes Coupons 25¼; Rom. Lening 103.

NEDERLANDEN.

ZAANDAM, den 12den Januarij.

Bij koninklijk besluit is bepaald, dat, met behoud van de verpligting tot het gebruik van zegel voor de certificaten, welke volgens de voorschriften van het departement van oorlog, door leveranciers of aannemers van gebreide wollen sokken, slaapmutsen, enz., ten dienste van het leger, telken reize moeten worden overgelegd, ten bewijze dat gemelde voorwerpen niet door werktuigen, maar door minvermogende ingezetenen zijn vervaardigd, voortaan niet verder aan de formaliteit van registratie zullen onderworpen worden.

— Naar men vernoemt zullen de boeten, voortvloeijende uit de reglementen op het slopen van gebouwen, het bakken van brood en de bevordering der paarden-fokkerij, geheel aan de plaatselijke kas der gemeente, waaronder de overtreding gepleegd is, moeten worden uitgekeerd.

— Ingevolge ministeriele resolutie van 18 December ll., zullen voortaan de kosten der gijzeling of van vervolging van veroordeelden, in boeten en geregtskosten, door een plaatselijk bestuur voor zijne rekening genomen, niet meer ten laste van 's rijks schatkist in uitgaaf worden gebragt.

— Volgens art. 16, n°. 1, der wet van 13 Brumaire, 7de jaar, zijn vrij van zegel de verklaringen van eenen geneesheer, houdende dat zeker daarbij opgenoemd persoon aan eene ziekte is lijdende, waardoor dezelve, volgens bestaande reglementen, geene inkwartiering kan hebben.

— Bij eene ministeriele resolutie is te kennen gegeven, dat men, op eene akte van keuze tot aanvaarding van vast goed, krachtens uiterste wilsbeschikking, en tegen inkeering eener bepaalde som gelds, slechts het vast regt van 80 centen kan vorderen. De opvolgende akte van overgifte door de erfgenamen of boedel-redders is eerst onderhevig aan het eventredig regt van vier ten honderd. Ook zoude het dubbel regt verschuldigd wezen bijaldien door dengenen, aan wien de keuze tot overneming is gelegateerd meer dan drie maanden vóór het verlijden der akte van overgang, over dezelfde goederen daden van eigendom waren gepleegd.

— Bij het Oost-Indisch leger zijn nog overgeplaatst: de 2de luitenants *G. G. Smeesters* van de 2de, en *J. H. Hyneman* van de 18de afdeeling.

Aan den luitenant-kolonel *L. A. Dubois* van den staf der artillerie, is het non-activiteits-traktement verleend; en is gepensioneerd geworden de majoor van de 7de afdeeling *D. Astrath*.

— De *Staats-courant* deelt heden de volgende rivier-berigten mede:

» De Waal was, den 10den, te Hulhuizen overdekt met drijfijs. De ijsdam voor Varik keerde den 9den, 1,60 el, meer dan het gewoon verhang tusschen Tiel en Tuijl, staande het water als toen 2,31 el onder de dijkskruin te Tiel: voor het overige was de Waal open.

» In het Pannerdensche kanaal zag men den 10den het vastraken van het ijs te gemoet. Te Arnhem, had het zich gezet, als ook weder te Malburgen. Te Eck en Wiel was het nog vast gebleven.

» Te Vreeswijk was mede de rivier nog vast, zoo als ook te Sulhoven. Voor Dordrecht werd veel drijfijs bespeurd en in den mond van de Noord had het zich weder vastgezet.

» In den mond van den Gelderschen IJssel te Westervoort, was veel drijfijs, doch had het zich te Deventer, den 9den, nog niet weder gezet. Aan het Katerveer nogtans was de rivier weder digt en werd te voet gepasseerd.

» Den 8sten, waren eenige bewoners van Schokland te voet en met sleden van daar te Kampen aangekomen."

— Van Vuren schrijft men van Zaturdag, dat te Varik eene verstopping in de rivier plaats heeft, waar achter 2 el 20 duim water staat. De eenige lozing geschiedde tusschen de Middelwaard en den Noorderoever. Het ijs was aldaar steeds blijven zitten.

— Uit Dordrecht schrijft men van gisteren, dat het ijs zich zondag, van het Groot-Hoofd tot naar boven weder vastgezet had, maar gisteren wederom opgebroken is. De Noord zat op nieuw digt. In de Kil, waar het ijs bij 's Gravendeel tot den grond toe over elkander geschoven is, was geen verandering.

— Den 11den Januarij heeft men te Amsterdam, overeenkomstig ons vroeger berigt, de hulp-beurs voor de eerste maal bezocht. Niettegenstaande den aanhoudenden arbeid, welke aan dezelve besteed is (eenige zulks, dat men, gelijk de laatst voorgaande dagen, ook in den avond van Zondag den 10den tot middernacht met den meesten spoed is aan het werk geweest), heeft men echter het gebouw niet geheel kunnen voltooijen. De overblijvende arbeid zal dagelijks, tot beurstijd toe, worden voortgezet. Het lokaal selve gelijkt in alle deelen naar het groot beursgebouw, waardoor het den handelaren hooge gemakkelijk gemaakt is derzelver gewone standplaatsen te kunnen wedervinden.

— Gedurende het afgeloopen jaar zijn binnen de stad Leiden geboren 1311 kinderen, te weten: 661 jongens en 650 meisjes; het getal der overledenen heeft 1109 bedragen, waaronder 555 van het mannelijke en 554 van het vrouwelijke geslacht; er zijn 306 huwelijken gesloten en hebben er 3 echtscheidingen plaats gehad.

— Van den 16den November tot den 16 December 1835 zijn te Keulen en in de nabijheid gearriveerd 575 geladen vaartuigen en 120 afgevaren. Onder de eersten waren er 12 van Amsterdam, met 43,822 centenaars, 11 van Rotterdam met 45,891 c. en 2 van

Antwerpen met 5172 c., terwijl door de Nederlandsche stoomboo-
en zijn aangebragt 10,768 centenaars. Voorbijgevaren, naar Mentz,
3 schepen van Amsterdam met 11,393 c. en 4 van Rotterdam
met 11,327 cent.; naar Manheim, 2 van Amsterdam met 7345
cent. en drie van Rotterdam met 9588 cent.; naar Frankfort, 2
van Amsterdam met 5670 cent. en 1 van Rotterdam met 2590
centenaars.

— Van Marennes wordt dd. 28 December gemeld, dat op den
20sten dier ontdekt een vischchersvaartuig, 16 mijlen west-noord-west
van Cordouan, door een Hollandsch galjootschip is overzeild ge-
worden, doch de 5 man equipagie gelukkiglijk door gemelden bo-
dem zijn gered.

— Uit Gibraltar wordt van 18 december gemeld, dat het van
Palermo naar New-York bestemde schip *Sardtoga*, in den vorigen
nacht, terwijl het op de reede voor anker lag, door den bliksem
werd getroffen, ten gevolge waarvan het tot gelijk met den wa-
terspiegel afbrandde; de equipagie is gered.

— Van Guernsey wordt dd. 1 dezer gemeld, dat op den 30sten
december bij de Greenes-rotsen, gezien zijn de masten van een ge-
zonken schip, van hetwelk aldaar waren aangespoeld het nachthuis,
twee booten, de eene van voren met het jaartal *Anno* 1831,
het roer waaraan een plankje, waarop met vergulde letters *Veen-
dam* 1827, de kompaskast, beschilderd met de letters *B. B. E.*,
en de kompasplaat gemerkt *Frans Meijes. Jeremiasz., Amster-
dam*. Van het volk heeft men niets vernomen.

ENGELAND.

LONDEN, den 9den Januarij.

Woensdag heeft de Fransche ambassadeur eene conferentie ge-
houden met den kanselier van den exchequer en ook op het bureau
van buitenlandsche zaken gearbeid. Gisteren heeft Zijne Exc. we-
derom een bezoek bij lord *Palmerston* afgelegd.

— Te New-York heeft een brand op den 16 december laatstleden
schrikkelijke verwoestingen aangerigt. Des avonds omstreeks negen
ure ontdekte men, dat een gebouw van vijf verdiepingen, tot pak-
huizen voor drooge waren dienende, in Merchantstraat, te voren Ha-
noverstraat, in den brand stond. De vlammen staken, eer men
om hulp denken kon, de aan weerszijde staande huizen aan en
sloegen weldra ook naar de aan den overkant gelegen woningen
over, door een zeer sterken noordoosten wind voortgedreven wor-
dende, zoodat in korten tijd het geheele driehoekig blok huizen,
dat door de Wall-William- en Pearlstraten gevormd wordt, in lig-
te laaije vlam stond. Van daar rigtte zich de brand aan den eenen
kant langs de Wallstraat en aan den anderen langs de Pearlstraat;
alle pogingen tot stuiting der vlammen waren vruchteloos. De
brand nam hand over hand toe en strekte zich tot de Water-
Front- en Southstraten, tot Hanoversquare, Gouverneurs- en Jones-
lanen uit, terwijl hij ook in de straten achter de Beurs schroomelijk
woedde. Het gebouw der Beurs dacht men, dat den brand zou
kunnen weerstaan, en daarom had men, wat men in de haast uit
de vlammen had kunnen redden, aldaar geborgen; doch mede te
vergeefs. Des ochtends ten 1 ure was het reeds eene prooi van het
alles verslindend vuur, dat zestien uren lang voortwoedde, toen het
eindelijk gestuit werd door den maatregel, dien de commodore
Chauncey, door een aantal zeesoldaten geholpen, in het werk stel-
de. Hij liet namelijk, door middel van buskruid, vijf huizen in de
lucht springen, waardoor het hem gelukte den voortgang der vlam-
men te stuiten. Moeijelijk is het de schade, door die ramp berok-
kend, voor als nog op te geven, doch men kan de uitgestrektheid
daarvan nagaan uit de voorloopige opgave, dat niet minder dan
674 gebouwen in de asch gelegd zijn. Men begroot de verliezen
op meer dan 25 millioen dollars. De hevige wind en felle vorst,
die het gebruik der brandspuiten bijna onmogelijk maakte, hebben
veel toegebragt om dit ongeluk nog te vergrooten; ook was de ver-
warring zeer groot, en werd niet weinig vermeerderd door het aan-
tal slecht volk, dat zich deze droevige gelegenheid ten nut maak-
te om zijne roof- en plunderzucht te voldoen. Gelukkig echter
hebben slechts weinig menschen het leven verloren.

— Omtrent den staat der geschillen met Frankrijk, behelzen de
thans ontvangene berigten uit New-York en Washington, die tot
den 22sten December loopen, niets van beslissenden aard. De terug-
komst van den gewezen zaakgelastigde te Parijs, den heer *Barton*,
schijnt intusschen in Noord-Amerika geenen bijzonderen indruk te
hebben gemaakt. Alleen blijven de dagbladen, die voor tolken van
den voorzitter *Jackson* gehouden worden, steeds volhouden, dat
laffe toegevendheid in dezen op den langen weg de handelsbelangen
der Noord-Amerikanen meer zoude benadeelen, dan een korstondige
oorlog. In het congres is over dit vraagstuk nog niet nader ge-
handeld. Maar in de zitting der wetgevende vergadering van den
19den is een ander vraagstuk ter sprake gebragt, dat voor het
voortdurend bestaan der bondgenootschappelijke vereeniging van de
Noord-Amerikaansche Staten van zulk een overwegend belang is,
namelijk de vrijverklaring der twee of drie millioen negerslaven,
die zich in de Zuidelijke Staten bevinden. Een verzoekschrift uit
Massachusets vóór die vrijverklaring, gaf daartoe aanleiding. Dit
verzoekschrift werd door de afgevaardigden uit de noordelijke Sta-
ten ondersteund, doch daartegen deden de leden uit het zuiden
allerhevigst bestreden. De daarover gehoudene, uiterst levendige
beraadslaging eindigde met eene stemming, waarbij zich 121 leden
tegen en 95 *voor* de vrijverklaring der negers verklaarden. Die be-
trekkelijk geringe meerderheid, waarmede het Congres tegen de af-
schaffing der slavernij heeft besloten, zegt, zoo men meent, de
blanke bewoners der Zuidelijke Staten, elkaar lemmend, die een
enkel woord voor de vrijverklaring durft te uiten, tegenwoordig zijn
leven niet zeker is, zeer tegen de genoemde vergadering in het har-
nas jagen.

— Brieven van de Kaap de Goede Hoop tot den 1sten Novem-
ber melden, dat de kolonie rustig is en de Kaffers zich nederzetten
in de districten, hun ter woning aangewezen.

— Het nieuwe, dat de insurgenten in Peru, onder bevel van
den generaal *Gammarra*, geheel geslagen zijn, heeft zich volko-
men bevestigd. Hierdoor is de opgeworpen president *Salaverry* in
een allerbedenkelijksten toestand gebragt; hij bevond zich den 2den
September nog te Lima, en *Santa Cruz*, de president van Bolivia
was aan het hoofd van acht duizend man naar die stad in aantogt.

— In het jaar 1831 bestond de bevolking van Groot-Brittannie
als volgt: Landbouwers 250,000 huisgezinnen of 1,500,000 zielen;
daglooners ten platten lande 800,000 huisgezinnen, of 4,800,000
zielen; daglooners in de mijnen 120,000 huisgezinnen, of 600,000
zielen; molenaars, bakkers en slagers 160,000 huisgezinnen, of
900,000 zielen; handwerkslieden 230,000 huisgezinnen, of 650,000
zielen; fabrijk-arbeiders 400,000 huisgezinnen of 2,400,000 zielen;
kleedermakers, schoenmakers, hoedenmakers 180,000 huisgezinnen
of 1,080,000 zielen; manufacturiers 350,000 huisgezinnen, of 2,200,000
zielen; matrozen en soldaten 277,017 huisgezinnen, of 831,000 zie-
len; geestelijken, advokaten en geneeshceren 90,000 huisgezinnen
of 540,000 zielen; hulpbehoevenden 110,000 zielen; grondeigenaars
en renteniers 316,487 huisgezinnen of 1,116,398 zielen.

— Gisteren waren de 3 pct. gecon. 91⅝ à ¾; Spanje 50¾;
Portugal 54⅝; Holland 2½ pct. 54¾, en ditto 5 pct. 103⅝.

ERRATUM.

In ons nommer van gisteren is, in de Boekbeschouwing, aan het slot, eene drukfout ingeslopen, waardoor de laatste regels onbegrijpelijk zijn geworden: In plaats namelijk van het woord *Perkement* moet er staan *Parkement*.

Graanmarkt te Amsterdam.

MAANDAG, *den 14den Januarij.*

TARWE. — In eenen doen: 130 ℔ bonte Pools *f* 225; - 130 jonge Gelders *f* 191; - 130 jarige Pommers *f* 194.

ROGGE. — Met goeden handel en prijshoudend: 125 ℔ N. Overijss. *f* 150 bij perijs; - 120 Mecklenb. *f* 140; - 119, 120 Munst. *f* 136, 138; - 123, 125 jarige Overijss. *f* 143, 147.

GARST, HAVER en BOEKWEIT. — Zonder handel.

*** Men verlangt hier ter stede te HUUR, tegen een billijken prijs, eenige *GROOTE MEUBEL-STUKKEN*. — Adres bij de Uitgevers dezer.

*** Bij den Boekhandelaar J. VAN HOUTRIJVE, te Dordrecht, is op heden van de Pers verschenen en alom verzonden:

I. BOOGSPANNING door wijlen Mr. *P. S. Schull*, met Portret, en een BLIK op het leven door den voor de Letterkunde te vroeg gestorven Schrijver, door *J. C. van Rijneveld*, Phil. Doct., Ridder der Mil. W.-Orde, 4e klasse met de kroon. *f* 3,60.

II. BIJDRAGEN TOT BOEKEN- en MENSCHENKENNIS. IVde Deel. IVde Stuk. De prijs des geheelen Jaargangs . . . . . *f* 8,00.

PH. A. v. d. HOOP. *Een uur te laat, of het Verijdeld Tweegevecht.* Bijspel met Zang . . . . . *f* 0,50.

Nog worden door denzelfden Uitgever met veel succes gedebiteerd:

I. BEKNOPTE BESCHRIJVING VAN DEN VELDTOOG OP JAVA, onder *Bernhard* Hertog *van Saxen-Weimar*, vertaald door *J. C. van Rijneveld*, Phil. Doct., Ridder der Mil. W.-Orde, 4e kl., 1e Lint. . . . . *f* 5,60.

Men leze over dit voor ons Vaderland zoo nuttig werk de *Bredasche Courant No.* 195, en de meeste onzer geachte Tijdschriften.

II. A. v. d. HOOP, Jr. *Het Slot van Ysselmonde*, in carton *f* 55,40.

III. ——— *Johanna Shore*. Treurspel . . . . . *f* 1,20.

Onlangs te Rotterdam en te 's Hage met veel bijval ten Tooneele gevoerd.

IV. MOSES. *Epistola critica P. S. Schull, ad recensorem G. Hermite Peerlkamp.* . . . . . *f* 0,60.

Hetzelve op best papier . . . . . *f* 0,90.

V. Van het PORTRET van wijlen Mr. P. S. SCHULL, alsmede van de KAART van JAVA zijn afzonderlijke afdrukken te bekomen, doch worden niet in commissie verzonden, ieder *f* 0,50.

BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.